

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

COM(2006) 16 końcowy — 2006/0006 (COD)

(2006/C 324/23)

Dnia 24 lutego 2006 r. Rada, działając na podstawie art. 149 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, odpowiedzialna za przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 6 września 2006 r. Sprawozdawcą był Wolfgang GREIF.

Ze względu na odnowienie składu Komitetu, Zgromadzenie Plenarne postanowiło wypowiedzieć się na temat tej opinii w trakcie październikowej sesji plenarnej i zgodnie z art. 20 regulaminu wewnętrznego na sprawozdawcę generalnego wyznaczyło Wolfganga GREIFA.

Na 430. sesji plenarnej w dniu 26 października 2006 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 118 głosami — 3 osoby wstrzymały się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Najważniejsze przesłania polityczne EKES-u

1.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący rozporządzenia wykonawczego do nowego rozporządzenia 883/2004 w sprawie koordynacji stosowania krajowych systemów zabezpieczenia społecznego jako znaczący krok w kierunku poprawy swobody przemieszczania się na terenie Unii.

1.2 Komitet uważa za właściwe, zwłaszcza w trakcie obchodzonego właśnie europejskiego roku mobilności pracowników, by wezwać państwa członkowskie do doprowadzenia do możliwie szybkiego wejścia w życie projektu rozporządzenia wykonawczego. Tylko wówczas możliwe będzie wprowadzenie w życie nowego rozporządzenia 883/2004 i wynikających z niego ulepszeń i uproszczeń.

1.3 Szybkie przyjęcie rozporządzenia ma nie tylko charakter symboliczny, w rzeczywistości chodzi wszak o podjęcie konkretnego kroku, który zwiększyłby potencjał mobilności obywateli Europy. Stosowanie rozporządzenia 883/2004 oraz omawianego tutaj rozporządzenia wykonawczego przyniosłoby wszystkim beneficjentom i podmiotom liczne uproszczenia, wyjaśnienia i ulepszenia w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

1.4 Komitet przyjmuje ze szczególnym zadowoleniem rozszerzony zakres przedmiotowy i podmiotowy oraz wszystkie przepisy dotyczące poprawy współpracy między instytucjami zabezpieczenia społecznego.

1.5 Komitet wzywa Komisję do możliwie szybkiego podjęcia niezbędnych kroków celem dostosowania wszystkich rozporządzeń i porozumień, które rozszerzają zakres koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na obszar EOG, Szwajcarię, Grenlandię, jak również obywateli państw trzecich. Wszystkie wspomniane wyżej rozporządzenia i porozumienia zawierają odniesienia do rozporządzenia 1408/71 i związanego z nim rozporządzenia wykonawczego 574/72. Odpowiednie zmiany dotyczące odniesień do nowego rozporządzenia 883/2004 należy przyjąć najpóźniej do czasu wejścia w życie tego rozporządzenia.

1.6 Jeżeli chodzi o wdrożenie lepszych i szybszych procedur wymiany danych, Komitet dostrzega potencjał oszczędności w zakresie kosztów administracyjnych, jak również przyspieszenia procedur dla ubezpieczonych w sprawach transgranicznych. EKES zwraca jednak także uwagę, że samo przyspieszenie przekazywania danych nie będzie stanowiło przełomu. Pożądaną efektywność rozpatrywania spraw osiągnąć można jedynie poprzez zapewnienie wystarczającej liczby dobrze wykwalifikowanego personelu, a także odpowiednich zasobów technicznych w instytucjach państw członkowskich.

1.7 W związku z przyszłym przekazywaniem danych przede wszystkim w formie elektronicznej Komitet podkreśla swoje zaniepokojenie, że przedmiotem dyskusji jest szereg delikatnych danych osobowych (m.in. dotyczących stanu zdrowia, niezdolności do pracy, bezrobocia). Należy zatem zapewnić odpowiednią ochronę tych danych, tak by nie dostały się w niepowołane ręce.

1.8 Komitet zachęca ponadto do wykorzystania doświadczeń zdobytych w trakcie wprowadzania europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego, między innymi w odniesieniu do występujących braków w zakresie jej praktycznego zastosowania w niektórych państwach członkowskich. Państwa członkowskie zachęca się do podejmowania odpowiednich kroków, by obywatele europejscy mogli korzystać z nowych, korzystnych uregulowań w dziedzinie ubezpieczeń zdrowotnych.

1.9 EKES ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje wszystkie działania przewidziane w rozporządzeniu wykonawczym, które powinny zagwarantować wszystkim użytkownikom nowego rozporządzenia koordynującego większą pewność prawną i przejrzystość; w przeszłości dochodziło wszak między państwami członkowskimi do sytuacji, kiedy długi wynikające z rozliczeń między instytucjami nie były spłacane nawet przez wiele lat. Komitet ma nadzieję, że dyscyplina regulowania zobowiązań płatniczych pomiędzy państwami ulegnie wyraźnej poprawie. Nadal występują jednak braki w zakresie egzekucji należnych wierzytelności pomiędzy instytucjami zabezpieczenia społecznego.

1.10 Komitet zastanawia się, czy przepisy rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego — zwłaszcza włączenie w podmiotowy zakres rozporządzenia osób nieaktywnych zawodowo — nie podważą dobrze rozbudowanych systemów socjalnych w UE i nie wzmocnią tendencji do zmniejszania świadczeń. W związku z tym EKES uważa więc za konieczne podjęcie działań zmierzających do przygotowania porównywalnych i wymownych danych dotyczących obecnego i przewidywanego transgranicznego poboru świadczeń zdrowotnych i społecznych w UE. Szczególnie interesujące są zmiany odnoszące się do stosowalności rozporządzenia 883/2004.

1.11 Komitet wzywa wreszcie Komisję oraz państwa członkowskie do wzmocnienia działań przybliżających wszystkim potencjalnym użytkownikom rozporządzenia przepisy i korzyści związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Niezbędne w tym celu przygotowania należy zdaniem Komitetu poczynić niezwłocznie.

2. Wstęp

2.1 Zagadnienie koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego jest obecnie uregulowane przepisami rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 oraz związanego z nim rozporządzenia wykonawczego (EWG) nr 574/72. Na przestrzeni lat oba rozporządzenia były wielokrotnie zmieniane i aktualizowane. Rozporządzenie 1408/71 ma zostać zastąpione rozporządzeniem (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004, które zostało przyjęte już 29 kwietnia 2004 r.

2.2 Celem rozporządzeń dotyczących koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego jest podjęcie niezbędnych działań, które zagwarantują, że objęte ich zakresem stosowania osoby podróżujące do innych krajów, tam przebywające lub mieszkające, nie utracą swoich uprawnień z tytułu zabezpieczenia społecznego. W celu zagwarantowania tych uprawnień w rozporządzeniach zawarto różne zasady odpowiadające szczególnym wymogom różnych dziedzin zabezpieczenia społecznego, jak również zasady umożliwiające koordynację. Mamy zatem do czynienia z koordynacją, a nie z harmonizacją systemów.

2.3 Zgodnie z art. 89 nowego rozporządzenia 883/2004, jego wykonanie zostanie uregulowane przepisami innego rozporządzenia. Stosowanie rozporządzenia 883/2004, które weszło w życie, możliwe będzie dopiero po przyjęciu wspomnianego rozporządzenia wykonawczego, którego projekt został przedłożony w dniu 31 stycznia 2006 r. (COM(2006) 16 wersja ostateczna) i które jest przedmiotem niniejszej opinii Komitetu. Do momentu przyjęcia tego rozporządzenia rozporządzenie 1408/71 oraz jego rozporządzenie wykonawcze 574/72 obowiązują bez ograniczeń.

2.4 We wspólnotowej praktyce koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich przyjął się podział na rozporządzenie podstawowe i rozporządzenie wykonawcze. Rozporządzenie podstawowe określa zasady, zaś rozporządzenie wykonawcze — raczej „kwestie techniczne”.

2.4.1 Przedmiotowy projekt rozporządzenia wykonawczego można zatem uznać za „instrukcję obsługi” rozporządzenia (WE) nr 883/2004. Jego zadaniem jest wyjaśnienie wszystkich istniejących niejasności natury techniczno-administracyjnej i techniczno-proceduralnej, jak również uregulowanie tych aspektów koordynacji wspólnotowej, które wymagają szczególnej procedury.

2.4.2 Na przykład w odniesieniu do emerytur należy doprecyzować, jakie kroki powinni podjąć ubezpieczeni w przypadku składania wniosku o emeryturę, do której instytucji powinni złożyć odpowiedni wniosek, jeżeli pracowali w kilku państwach członkowskich, w jaki sposób instytucje wymieniają między sobą informacje, aby uwzględnić cały przebieg ubezpieczenia wnioskodawcy oraz w jaki sposób instytucje, każda w dotyczącym ją zakresie, obliczają należną emeryturę.

2.5 Jednakże w praktyce podział między część „podstawową” a „techniczną” nie jest już tak jednoznaczny. W przedmiotowym rozporządzeniu wykonawczym znajduje się kilka punktów, które ze względu na metodykę powinny znaleźć się w rozporządzeniu podstawowym 883/2004.

2.5.1 Trwające ponad 6 lat negocjacje dotyczące rozporządzenia 883/2004 szczęśliwie znalazły pozytywne zakończenie w kwietniu 2004 r. jeszcze przed ostatnim rozszerzeniem UE, dzięki czemu uniknięto dalszego opóźnienia. Z tego względu rozporządzenie 883/2004 jest w niektórych fragmentach niekompletne (np. częściowo puste załączniki, w szczególności załącznik XI). Dlatego niektóre zagadnienia rzeczowe, które z uwagi na metodykę powinny należeć do podstawowego rozporządzenia 883/2004, wymagają uregulowania w przedmiotowym rozporządzeniu wykonawczym. W szczególności odnosi się to do zagadnień wyrównania finansowego między instytucjami zabezpieczenia społecznego. Nie ma natomiast żadnych nierozstrzygniętych zagadnień rzeczowych odnoszących się do praw obywateli.

2.5.2 W niniejszej opinii EKES-u zwraca się szczególną uwagę na wspomniane kwestie rzeczowe.

3. Zasadnicze elementy rozporządzenia wykonawczego

3.1 Omawiane rozporządzenie wykonawcze ma na celu:

- uproszczenie i usprawnienie przepisów prawnych i administracyjnych;
- wyjaśnienie praw i obowiązków wszystkich uczestników procesu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (instytucji zabezpieczenia społecznego, właściwych organów, pracodawców i ubezpieczonych, pracowników najemnych i prowadzących działalność na własny rachunek);
- poprawę koordynacji między instytucjami zabezpieczenia społecznego w celu uniknięcia przeniesienia większości obciążeń proceduralnych na ubezpieczonego;

- ułatwienie ubezpieczonemu procedur w przypadku zwrotu lub przyznania świadczeń w sytuacjach transgranicznych oraz skrócenie terminu oczekiwania na odpowiedź oraz rozpatrywania sprawy;
- wdrożenie lepszych i szybszych procedur wymiany danych (w szczególności wspieranie stosowania procedur elektronicznych w wymianie danych oraz praca na dokumentach elektronicznych);
- oszczędność kosztów administracyjnych (m.in. dzięki efektywnym zwrotom wierzycelności między instytucjami zabezpieczenia społecznego);
- postępy w przeciwdziałaniu oszustwom i nadużyciom (m.in. dzięki skutecznym mechanizmom transgranicznego dochodzenia wierzycelności).

3.2 Pod względem struktury nowe rozporządzenie wykonawcze znacznie różni się od rozporządzenia wykonawczego 574/72 do rozporządzenia 1408/71. Wynika to przede wszystkim z tego, że struktura nowego rozporządzenia wykonawczego opiera się na nowym rozporządzeniu podstawowym 883/2004, które w niektórych punktach zasadniczo różni się od rozporządzenia podstawowego 1408/71. Przede wszystkim należy podkreślić różnice w zakresie podmiotowym i przedmiotowym, które w przypadku nowego rozporządzenia 883/2004 są szersze niż w obecnie obowiązującym rozporządzeniu 1408/71. Ponadto nowe rozporządzenie 883/2004 koncentruje się na przepisach i definicjach ogólnych, w odróżnieniu od przepisów szczególnych w rozdziałach poświęconych danym dziedzinom zabezpieczenia w rozporządzeniu 1408/71.

3.2.1 Rozporządzenie 1408/71 obejmowało pierwotnie wyłącznie pracowników najemnych oraz ich bliskich. Na początku lat osiemdziesiątych zakres podmiotowy został rozszerzony na osoby prowadzące działalność na własny rachunek. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych objęto nim urzędników i studentów.

3.2.2 Warunkiem objęcia zakresem podmiotowym było obywatelstwo jednego z państw członkowskich lub — w odniesieniu do bezpaństwowców i uchodźców — miejsce zamieszkania w jednym z państw członkowskich. Obejmuje to również członków rodzin i pozostałych przy życiu krewnych.

3.2.3 Zakres stosowania obejmuje również pozostałych przy życiu krewnych, o ile mają oni obywatelstwo jednego z państw członkowskich, przy czym w tym wypadku nie ma znaczenia obywatelstwo osoby, w związku z którą prawa zostały nabyte.

3.2.4 Obecnie rozporządzenie 883/2004 obowiązuje wszystkich obywateli UE, którzy są ubezpieczeni w ramach przepisów krajowych, ponieważ w pełnym zakresie obejmuje również osoby niepracujące.

3.2.5 W porównaniu z rozporządzeniem 1408/71 rozszerzono również zakres przedmiotowy: oprócz obecnych przepisów nowe rozporządzenie 883/2004 obejmuje dodatkowo świadczenia przedemerytalne oraz świadczenia dla ojców

równoważne świadczeniom macierzyńskim. W odróżnieniu od rozporządzenia 1408/71, świadczenia alimentacyjne nie zostały włączone do zakresu stosowania rozporządzenia 883/2004.

3.2.6 Rozporządzenie 883/2004 obejmuje zatem wszystkie przepisy prawne dotyczące następujących dziedzin zabezpieczenia społecznego: a) świadczenia z tytułu choroby; b) świadczenia z tytułu macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca; c) świadczenia z tytułu inwalidztwa; d) świadczenia z tytułu starości; e) renty rodzinne; f) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i choroby zawodowej; g) zasiłki na wypadek śmierci; h) świadczenia dla bezrobotnych; i) świadczenia przedemerytalne; j) świadczenia rodzinne.

3.3 Rozszerzenie zakresu stosowania wymaga opracowania nowych przepisów i procedur dostosowanych do tych grup. Dotyczy to między innymi uregulowań odnoszących się do przepisów prawnych stosowanych do naliczania okresów, które osoby nigdy niepracujące jako pracownik najemny lub osoba prowadząca działalność na własny rachunek poświęciły wychowywaniu dzieci w różnych krajach zamieszkania.

3.4 Pod względem konstrukcji przedłożone rozporządzenie wykonawcze jest zgodne z rozporządzeniem podstawowym 883/2004: w tytule I znajdują się przepisy ogólne, w tytule II określenie właściwego ustawodawstwa, a w tytule III przepisy szczególne dotyczące poszczególnych kategorii świadczeń, po których następują przepisy finansowe (tytuł V) oraz przepisy przejściowe i końcowe. W swoich szczegółowych uwagach do poszczególnych artykułów rozporządzenia Komitet koncentruje się na przepisach ogólnych i właściwym ustawodawstwie, mniej uwagi natomiast poświęca poszczególnym rodzajom świadczeń.

3.4.1 Obecnie załączniki do rozporządzenia wykonawczego są puste i wymagają uzupełnienia treścią. Obejmują one: pozostające w mocy zasady wykonywania umów dwustronnych oraz nowe zasady wykonywania umów dwustronnych (załącznik 1), systemy specjalne dla urzędników służby cywilnej (załącznik 2), państwa członkowskie dokonujące zwrotu świadczeń na podstawie kwot zryczałtowanych (załącznik 3) oraz wyżej wspomniany wykaz właściwych organów i instytucji (załącznik 4).

3.5 Ponadto wiele działań i procedur rozporządzenia ukie-
runkowanych jest na zwiększenie przejrzystości kryteriów, które instytucje państw członkowskich powinny stosować w ramach rozporządzenia 883/2004.

3.5.1 Z tego względu w przepisach ogólnych tytułu 1 rozporządzenia 883/2004 podsumowano szereg definicji odnoszących się w rozporządzeniu 1408/71 do poszczególnych dziedzin zabezpieczenia społecznego, a które są w tym rozporządzeniu niejednoznacznie uregulowane. Kładzie się nacisk na większą liczbę ogólnych definicji i mniej terminów w poszczególnych rozdziałach. W ten sposób w nowym rozporządzeniu nie każda grupa ubezpieczeń traktowana jest jako „odrębna rzeczywistość”, w której należy stosować odpowiednie przepisy.

3.5.2 Ważnym krokiem jest również art. 5 (integracja faktów). Owa zasada równego traktowania faktów stanowi, że sytuacje i wydarzenia, które wystąpiły na terytorium innego państwa członkowskiego, należy traktować tak, jakby wystąpiły na własnym terytorium danego państwa członkowskiego.

3.6 Zakres rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego obejmuje wyłącznie sytuacje transgraniczne między co najmniej dwoma państwami członkowskimi. Jedynie w takich przypadkach na ubezpieczonym lub pracodawcy ciąży dodatkowe wymogi np. zgłoszenie faktu oddelegowania do instytucji zabezpieczenia społecznego. Określanie zakresu pozostałych obowiązków ubezpieczonych i pracodawców w danym państwie członkowskim pozostaje nadal w zakresie kompetencji państw członkowskich, a rozporządzenie podstawowe i rozporządzenie wykonawcze tego nie podejmują.

4. Uwagi ogólne

4.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący rozporządzenia wykonawczego do nowego rozporządzenia 883/2004 w sprawie koordynacji stosowania krajowych systemów zabezpieczenia społecznego. Wniosek ten przyczynia się do poprawy warunków swobodnego przepływu osób w Unii. Nie powoduje on żadnych znacznych problemów dla różnych użytkowników przepisów prawnych i administracyjnych dotyczących koordynacji zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich, ani nie zawiera żadnych uregulowań, które mogłyby stanowić widoczny problem dla ubezpieczonych.

4.2 Projekt rozporządzenia zawiera za to liczne uproszczenia, wyjaśnienia i ulepszenia. Komitet przyjmuje ze szczególnym zadowoleniem rozszerzony zakres przedmiotowy i podmiotowy oraz wszystkie przepisy dotyczące poprawy współpracy między instytucjami zabezpieczenia społecznego.

4.2.1 Rozszerzony zakres podmiotowy ma znaczny wpływ na liczbę objętych nim osób przede wszystkim w tych krajach, w których ochrona ubezpieczeniowa związana jest z miejscem zamieszkania. W krajach, w których ochrona ubezpieczeniowa związana jest z pracą zarobkową, wpływ ten jest zdecydowanie mniej widoczny; nie obejmuje on praktycznie żadnych nowych grup.

4.3 Z tego względu EKES ponawia swoje wezwanie, wyrażone już we wcześniejszych opiniach, skierowane w szczególności do państw członkowskich, aby możliwie szybko rozpatrzyć przedłożony projekt rozporządzenia wykonawczego i doprowadzić do możliwie szybkiego wejścia w życie. Nowe rozporządzenie w sprawie koordynacji i wynikające z niego ulepszenia i uproszczenia powinny wejść w życie możliwie szybko⁽¹⁾.

4.4 Przedstawiony projekt rozporządzenia wykonawczego do rozporządzenia 883/2004 pojawił się z pewnym opóźnieniem dopiero półtora roku po przyjęciu rozporządzenia 883/2004.

⁽¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie systemów zabezpieczenia społecznego pracowników najemnych oraz osób prowadzących działalność na własny rachunek (sprawozdawca: José Isaias RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO), DzU C 24 z 31.1.2006 r.

Został przedłożony na początku 2006 r. Ze względu na złożoność i szeroki zakres zagadnień objętych rozporządzeniem, jak również ze względu na liczne nierozwiązane kwestie, z pewnością trzeba jeszcze trochę czasu, zanim wszystkie szczegółowe pytania dotyczące realizacji i procedur w poszczególnych państwach członkowskich i instytucjach zostaną wyjaśnione na szczeblu Rady i w komisjach administracyjnych.

4.4.1 Rozporządzenie wykonawcze ma wejść w życie na początku 2008 r. Zgodnie z art. 91 rozporządzenie wchodzi w życie dopiero 6 miesięcy po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Ten termin wydaje się konieczny, lecz zarazem wystarczający dla dostosowania systemów do nowych przepisów. Niemniej w żadnym wypadku nie należy przedłużać sześciomiesięcznego okresu między publikacją a wejściem w życie.

4.4.2 Dla jak najszybszego rozpoczęcia stosowania rozporządzenia podstawowego EKES wzywa państwa członkowskie do wyposażenia swoich instytucji zabezpieczenia społecznego już teraz w odpowiednie zasoby kadrowe i techniczne, aby umożliwić im płynne przestawienie się. Istniejące instrumenty dostępne podmiotom i użytkownikom na szczeblu krajowym — zwłaszcza istniejące sieci TRESS⁽²⁾, które skupiają zainteresowane strony i podmioty na szczeblu państw członkowskich — należy wykorzystać w celu odpowiedniej oceny stosowania rozporządzenia w praktyce w poszczególnych państwach członkowskich po jego wejściu w życie. EKES apeluje do Komisji o wsparcie tych działań. Niemniej w żadnym wypadku nie należy przedłużać sześciomiesięcznego okresu między publikacją a wejściem w życie.

4.5 Trwają również prace nad samym rozporządzeniem 883/2004. W szczególności należy wspomnieć o załączniku XI. W trakcie przyjmowania rozporządzenia pozostawiono ten załącznik pusty, a obecnie w grupie roboczej Rady jest on omawiany łącznie i opracowywany równoległe z projektem rozporządzenia wykonawczego.

4.5.1 Załącznik XI odnosi się nie tylko do rozporządzenia 883/2004, ale również do samego rozporządzenia wykonawczego. Załącznik XI obejmuje „Przepisy szczególne dotyczące stosowania ustawodawstw państw członkowskich”. Parlament Europejski opracowuje treść tego załącznika wspólnie z Radą. Treść załącznika powinna być określona przed wejściem w życie rozporządzenia wykonawczego.

4.5.2 W załączniku tym można ustanowić określone procedury stosowania niektórych przepisów prawnych. Państwa członkowskie próbują w ten sposób utrzymać niektóre przepisy krajowe. Ze względu na możliwość zawierania licznych pozycji załącznik XI stanowi szczególnie wrażliwą część rozporządzenia. Komitet wyraził swoje poglądy w tej sprawie bezpośrednio po tej opinii.

⁽²⁾ Training and Reporting on European Social Security (por. także: www.tress-network.org).

4.6 Szczególnie z uwagi na ogłoszenie przez Komisję roku 2006 rokiem mobilności pracowników, forsowanie partykularnych interesów nie może opóźnić wejścia w życie nowego rozporządzenia koordynującego 883/2004, a zatem stosowania wszystkich uzgodnionych ulepszeń. Szybkie przyjęcie rozporządzenia ma nie tylko charakter symboliczny, w rzeczywistości chodzi wszak o podjęcie konkretnego kroku, który zwiększyłby potencjał mobilności obywateli Europy ⁽³⁾.

4.7 EKES podkreśla, że jeżeli nie zostaną zmienione dalsze rozporządzenia i porozumienia, również po wejściu w życie analizowanego rozporządzenia wykonawczego oraz związanego z nim stosowania rozporządzenia 883/2004, w odniesieniu do niektórych grup ludności nadal będą obowiązywać rozporządzenie 1408/71 i związane z nim rozporządzenie wykonawcze 574/72 (patrz art. 90 rozporządzenia podstawowego oraz art. 90 rozporządzenia wykonawczego).

4.7.1 Zakres stosowania przepisów koordynacyjnych dotyczących zabezpieczenia społecznego z rozporządzenia 1408/71 został z biegiem lat rozszerzony na kolejne grupy ludności. Jednakże kolejne grupy ludności włączono nie w ramach samego rozporządzenia 1408/71 czy rozporządzenia 574/72, lecz w ramach szczególnych rozporządzeń i porozumień dodatkowych.

4.7.2 Odnosi się to z jednej strony do stosowania przepisów koordynacyjnych wobec obywateli państw trzecich, ich krewnych oraz ich krewnych po śmierci ubezpieczonego, co zostało uregulowane w ramach rozporządzenia 859/2003. Od dnia 1 czerwca 2003 r. obywatele państw trzecich przebywający legalnie w jednym z państw członkowskich są objęci przepisami koordynacyjnymi w tym samym zakresie co obywatele UE. Należy podkreślić, że włączenie takich obywateli państw trzecich w zakres stosowania odnosi się wyłącznie do dotyczących tych ubezpieczonych sytuacji transgranicznych, które mają miejsce między dwoma państwami członkowskimi, a nie do sytuacji transgranicznych między ich ojczyzną a jednym z państw UE.

4.7.3 Z drugiej strony już od 1994 r. przepisy rozporządzeń 1408/71 i 574/72 należy stosować do państw członkowskich EOG i ich obywateli. Zawarte ze Szwajcarią porozumienie o swobodzie przemieszczania się, obowiązujące od 1 czerwca 2002 r., rozszerza przepisy koordynacyjne również na stosunki z tym krajem. Grenlandia i jej obywatele zostali uwzględnieni w ramach rozporządzenia 1661/85.

4.7.4 Wszystko to spowodowało rozszerzenie terytorialnego zakresu stosowania również w odniesieniu do obywateli UE. Państwa EOG i Grenlandia traktuje się na równi z państwami UE. Stan ten należy utrzymać w celu realizacji celu równego traktowania obywateli Wspólnoty i obywateli państw trzecich w dziedzinie socjalnej. Jeżeli taki rozszerzony zakres stosowania ma obowiązywać również w odniesieniu do rozporządzenia 883/2004, należy dokonać odpowiednich zmian w zakresach wymienionych rozporządzeń.

4.8 Z tego względu EKES wzywa do dokonania zmian we wszystkich właściwych rozporządzeniach i porozumieniach odnoszących się do rozporządzenia 1408/71 możliwie szybko, a w każdym razie przed rozpoczęciem stosowania nowego

systemu koordynacji. W przyszłości również rozporządzenie 883/2004 powinno mieć ten sam geograficzny i podmiotowy zakres stosowania. W przeciwnym razie zainteresowani obywatele państw trzecich, jak również obywatele państw EOG, Szwajcarii i Grenlandii nie byłiby objęci wynikającą z niego ochroną, a obywatele UE mogliby ponieść straty w niektórych sytuacjach transgranicznych związanych z tymi państwami. W tych wypadkach należałoby nadal stosować rozporządzenie 1408/71.

4.8.1 W związku z tym zachęca się Komisję do możliwie szybkiego podjęcia niezbędnych kroków w tym kierunku. Z jednej strony nie ma równego traktowania obywateli różnych państw, mieszkających w Unii Europejskiej. Z drugiej strony jednoczesne stosowanie dwu tak złożonych rozporządzeń stanowi niepotrzebne dodatkowe obciążenie instytucji zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich.

4.8.2 Należy ponadto zaznaczyć, że dalsze obowiązywanie rozporządzenia 1408/71 i związanego z nim rozporządzenia wykonawczego 574/72 wymusza dalsze ciągłe nowelizowanie i dostosowywanie do następujących zmian, nawet jeżeli dotyczą one tylko małej grupy beneficjentów. Stanowi to nadmierne obciążenie zarówno dla administracji Unii Europejskiej, jak i wszystkich użytkowników.

4.9 Rozporządzenie 883/2004 przewiduje również wdrożenie lepszych procedur dla szybszej i pewniejszej wymiany danych między instytucjami zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich. Nastąpi to w szczególności dzięki wspieraniu stosowania elektronicznych procedur wymiany danych oraz pracy na podstawie dokumentów elektronicznych.

4.9.1 O ile dotąd sprawy rozpatrywano na podstawie papierowych dokumentów, a rozpatrywanie elektroniczne było nieobowiązkowe i następowało jedynie w przypadku dwustronnego porozumienia między dwoma państwami członkowskimi, o tyle obecnie wymiana danych między instytucjami powinna generalnie odbywać się drogą elektroniczną.

4.9.2 Dzięki takiemu rozwiązaniu, poza obniżeniem kosztów administracyjnych, oczekuje się w szczególności przyspieszenia procedur dla ubezpieczonych oraz skrócenia terminów oczekiwania na odpowiedź i rozpatrzenie sprawy, jak również przyspieszenie zwrotu i płatności świadczeń w sprawach transgranicznych.

4.9.3 Jednocześnie wniosek w żadnym wypadku nie stanowi, że każda instytucja musi komunikować się elektronicznie z każdą inną instytucją w UE. Wystarczy raczej stworzyć przynajmniej jeden punkt dostępu w jednej z instytucji w każdym państwie członkowskim, przygotowany do odbierania i wysyłania danych elektronicznych dotyczących zabezpieczenia społecznego i przesyłania danych do dalszych instytucji w kraju. Jednak zgodnie z art. 83 wniosku, aby umożliwić identyfikację partnerów do komunikacji, należy stworzyć publicznie dostępną bazę danych. Będzie ona zawierać dane dotyczące zgodnych z definicją „właściwych organów”, „właściwych instytucji” oraz „instytucji miejsca zamieszkania”, jak również „instytucji miejsca pobytu”, „punktów dostępu” oraz „instytucji łącznikowych”. Taki dostęp umożliwi zastąpienie dotychczasowych załączników do rozporządzenia odpowiednio zaktualizowanymi wykazami instytucji.

⁽³⁾ Por. także projekt opinii w sprawie zmiany rozporządzenia nr 1408/71 (SOC/213, CESE 920/2006, sprawozdawca: José Isaiás RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO, pkt 5).

4.9.4 W tym kontekście Komitet zachęca do wykorzystania doświadczeń zdobytych w trakcie stosowania europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego, między innymi w odniesieniu do występujących braków w zakresie jej praktycznego wdrożenia w niektórych państwach członkowskich. W szczególności należy zbadać, w jakim zakresie można wykorzystać istniejące bazy danych instytucji ubezpieczenia zdrowotnego. Wzywa się komisję administracyjną do określenia koniecznych danych, które są niezbędne do komunikacji. Ponadto powinno się zachęcać państwa członkowskie do podejmowania odpowiednich kroków, by obywatele europejscy mogli korzystać z nowych, korzystnych uregulowań w dziedzinie ubezpieczeń zdrowotnych.

4.10 EKES zauważa, że elektroniczne przekazywanie danych umożliwia przyspieszone rozpatrywanie spraw, co leży w interesie ubezpieczonych. Dlatego zmianę tę przyjmuje się z zadowoleniem. EKES zwraca jednak uwagę, że przedmiotem dyskusji jest szereg delikatnych danych osobowych (m.in. dotyczących stanu zdrowia, niezdolności do pracy, bezrobocia). Należy zatem zapewnić odpowiednią ochronę tych danych, tak by nie dostały się w niepowołane ręce.

4.10.1 Wprawdzie również w tym przypadku obowiązują pełne gwarancje wynikające z obowiązujących przepisów wspólnotowych dotyczących ochrony osób fizycznych przy opracowywaniu danych osobowych oraz swobodnego przepływu danych. Zostały one uregulowane art. 84 rozporządzenia 1408/71 i znajdują się w art. 77 rozporządzenia 883/2004. Jednakże, szczególnie z uwagi na elektroniczne przekazywanie danych między instytucjami państw członkowskich, które obecnie stają się normą, EKES wzywa do wyraźnego podkreślenia w rozporządzeniu wykonawczym wrażliwości danych i opracowania odpowiednich mechanizmów zapewniania ich bezpieczeństwa.

4.10.2 W każdym razie zdaniem EKES-u brakuje sformułowania analogicznego do tego w art. 84 ust. 5 lit. b) rozporządzenia 1408/71, jednoznacznie zabraniającego wykorzystywania danych do celów innych niż związanych z zabezpieczeniem społecznym. Odpowiednie jednoznaczne sformułowanie należy włączyć do art. 4 rozporządzenia wykonawczego.

4.11 Nie należy jednak przeceniać korzyści wynikających z zastosowania elektronicznych środków wymiany danych między instytucjami zabezpieczenia społecznego. Bezsprzecznie przyspieszy to przekazywanie danych. Do tego niezbędna jest również zmiana struktury instytucji krajowych.

4.11.1 Jednak wątpliwe jest, by poprzez przyspieszenie przekazywania danych można było osiągnąć znaczne korzyści dla ubezpieczonych. Przekazywanie danych stanowi z reguły nieznaczną część całkowitego czasu rozpatrywania sprawy. Ze względu na swoją złożoność pewne sprawy (w szczególności w zakresie emerytur: świadczenia częściowe między państwami, proratacja itp.) wymagają specyficznej obróbki i ich przetworzenie za pomocą programów komputerowych jest niemożliwe bądź pociąga za sobą niewspółmierne koszty. Te dokumenty nadal będą musiały być opracowywane osobiście przez urzędników.

4.11.2 Dlatego zdaniem EKES-u samo przyspieszenie przekazywania danych i informacji o zdarzeniach nie będzie stanowiło przełomu. Pożądaną efektywność rozpatrywania spraw osiągnąć można jedynie poprzez zapewnienie wystarczającej liczby, dobrze wykwalifikowanego personelu, a także odpowiednich zasobów technicznych w instytucjach państw członkowskich.

4.11.3 Z tego względu EKES wzywa państwa członkowskie do natychmiastowego przygotowania pracowników instytucji zabezpieczenia społecznego do nowych przepisów rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego. Niezbędne są odpowiednie szkolenia i warsztaty dla pracowników. Komitet wzywa Komisję, by w ramach swoich kompetencji podjęła inicjatywy zmierzające do wsparcia państw członkowskich w tym zakresie. W szczególności potrzeba będzie środków wspólnotowych na programy szkoleniowe oraz ewentualnego udziału w takich działaniach.

4.12 Ponieważ systemy zabezpieczenia społecznego objęte rozporządzeniem 883/2004 opierają się na zasadzie solidarności wszystkich ubezpieczonych, należy opracować mechanizmy skuteczniejszego ściągania roszczeń dotyczących niesłusznie uwzględnionych świadczeń lub składek, które nie zostały odprowadzone przez ubezpieczonego lub przez podmiot zobowiązany do ich odprowadzenia.

4.12.1 EKES podziela stanowisko Komisji, że konieczne jest wprowadzenie bardziej rygorystycznych procedur w celu skrócenia okresów płatności wierzytelności między instytucjami państw członkowskich tak, aby utrzymać zaufanie do takiej wymiany.

4.12.2 Z tego powodu w rozporządzeniu wykonawczym przewidziano ustalenie wspólnych terminów wykonania niektórych zobowiązań lub zakończenia niektórych etapów administracyjnych, co powinno przyczynić się do wyjaśnienia i uporządkowania relacji między ubezpieczonymi a instytucjami.

4.12.3 Ponadto w oparciu o dyrektywę 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń wynikających z niektórych opłat, cel i podatków przewiduje się procedury wzajemnej pomocy administracyjnej między instytucjami. Wprowadza się również odsetki od długów z tytułu składek, co powinno poprawić ich ściągalność.

4.12.4 EKES ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje wszystkie działania przewidziane w rozporządzeniu wykonawczym mające zagwarantować wszystkim użytkownikom nowego rozporządzenia koordynującego większą pewność prawną i przejrzystość; w przeszłości dochodziło wszak między państwami członkowskimi do sytuacji, kiedy długi wynikające z rozliczeń między instytucjami nie były spłacane nawet przez wiele lat. Komitet ma nadzieję, że dyscyplina regulowania zobowiązań płatniczych pomiędzy państwami ulegnie wyraźnej poprawie. Nadal występują jednak braki w zakresie egzekucji należnych wierzytelności pomiędzy instytucjami zabezpieczenia społecznego.

4.13 Komitet z zadowoleniem przyjmuje również zwiększenie elastyczności nowego rozporządzenia wykonawczego w porównaniu z rozporządzeniem 574/72, służącym wykonaniu rozporządzenia 1408/71, co w stosunkach dwustronnych umożliwia państwom członkowskim lepszą realizację zadań niż wymaga tego rozporządzenie wykonawcze — o ile nie zagraża to interesom beneficjentów i funkcjonowaniu koordynacji. Jednakże w odniesieniu do tej zasady, zgodnie z którą taka elastyczność nie może odbywać się kosztem beneficjentów, EKES opowiada się za innym, bardziej restrykcyjnym sformułowaniem w art. 9 niż „o ile wymienione procedury nie mają wpływu na prawa beneficjentów”. W szczególności należy jednoznacznie stwierdzić, że odmienne wdrożenie nie może na przykład powodować wydłużenia terminów lub tworzenia dodatkowych procedur administracyjnych.

4.14 Komitet wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do wzmocnienia takich działań, które przybliżać będą wszystkim potencjalnym użytkownikom rozporządzenia przepisy i korzyści związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, w tym zmiany wynikające ze stosowania rozporządzenia 883/2004. Informacje docierać powinny zarówno do przedsiębiorstw, jak i ubezpieczonych, zwłaszcza aktywnych zawodowo w ramach różnych form zatrudnienia, począwszy od pracowników najemnych, aż po sektor nieformalny. Niezbędne w tym celu przygotowania należy zdaniem Komitetu poczynić niezwłocznie.

4.15 Rozporządzenie 883/2004 stanowi, że procedury związane z roszczeniem powinny być rozłożone równomiernie pomiędzy państwa członkowskie. Jednakże w tym kontekście EKES zastanawia się, czy przepisy rozporządzenia i rozporządzenia wykonawczego nie podważą dobrze rozbudowanych systemów socjalnych w UE i nie wzmocnią tendencji do zmniejszania świadczeń. Szczególnie jeśli chodzi o włączenie w podmiotowy zakres rozporządzenia osób nieaktywnych zawodowo i o swobodę przemieszczania się we Wspólnocie, EKES stwierdza, że wysiłki zmierzające do koordynacji nie powinny powodować równania w dół i obniżania standardów socjalnych.

4.15.1 W związku z tym EKES uważa więc za konieczne podjęcie działań zmierzających do przygotowania porównywalnych i wymownych danych dotyczących obecnego i przewidywanego transgranicznego poboru świadczeń zdrowotnych i społecznych w UE. Szczególnie istotne są tu zmiany wynikające z rozporządzenia 883/2004.

5. Dalsze szczegółowe uwagi do poszczególnych artykułów

5.1 Artykuł 2: Warunki wymiany danych między instytucjami

EKES wzywa do określenia jednoznacznych terminów udzielenia odpowiedzi i rozpatrzenia sprawy. Ubezpieczonemu powinno przysługiwać odszkodowanie za przekroczenie tych terminów, o

ile spowodowało to powstanie strat. Prawa ubezpieczonego powinny być wykonalne, należy w tym celu stworzyć odpowiednie środki prawne. Powstające niekorzystne skutki nie powinny być przenoszone na ubezpieczonego. Odszkodowanie powinno być wypłacane przez każdą instytucję, w ramach zakresu odpowiedzialności której powstała strata. Należy włączyć odpowiedni fragment w art. 2 rozporządzenia wykonawczego.

5.2 Artykuł 3: Zakres i warunki wymiany danych między beneficjentami a instytucjami

Art. 3 ust. 4: W celu przyspieszenia procedur należy stworzyć zachęty do przysyłania dokumentów, w szczególności potwierdzeń odbioru w wersji elektronicznej. Jedynie w wyjątkowych przypadkach należy stosować formę papierową.

5.3 Artykuł 4: Format i sposób wymiany danych

W odniesieniu do komunikacji elektronicznej oprócz bezpieczeństwa danych, o którym mowa w ust. 3.10.2, należy dopilnować, aby taka komunikacja z ubezpieczonym była prowadzona wyłącznie za jego zgodą. W szczególności wśród odbiorców świadczeń emerytalnych wiele osób nigdy nie korzystało z komunikacji elektronicznej. Nie można ich teraz do tego zmuszać. Wiele osób nie ma również dostępu do środków elektronicznych. Należy tutaj odpowiednio uwzględnić także inne grupy o ograniczonym lub utrudnionym dostępie do komputerów (np. osoby niepełnosprawne). Należy promować publiczny i możliwie powszechny dostęp do odpowiednich technologii.

Mając na względzie powyższe, Komitet proponuje uzupełnić art. 4 ust. 2 rozporządzenia o następujące sformułowanie: „Wszystkie środki i warunki elektronicznej wymiany danych muszą spełniać wymagania powszechnej dostępności”. Ponadto dla EKES-u problematyczne jest sformułowanie w art. 4 ust. 3, zgodnie z którym w komunikacji z beneficjentami należy preferować techniki elektroniczne. Komitet zaleca tutaj następujące uzupełnienie: „o ile beneficjenci wyrażą na to zgodę”.

5.4 Artykuł 5: Wartość prawna dokumentów i dowodów potwierdzających wydanych w innym państwie członkowskim

Art. 5 ust. 2: Zapis stanowi, że organ państwowy może zwrócić się do instytucji innego państwa członkowskiego, która dokument wydała, w celu uzyskania wyjaśnienia na temat dokumentu. Czy w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 1, w którym dokument został wydany przez organ podatkowy, instytucja zabezpieczenia społecznego jednego państwa powinna skontaktować się z organem podatkowym innego państwa w celu uzyskania wyjaśnienia? Wydaje się to niepraktyczne i niewygodne.

Czemu służą „instytucje łącznikowe”? EKES proponuje wzmocnić kompetencje informacyjne i doradcze instytucji łącznikowych, tak aby umożliwić im wykonywanie odpowiednich zadań. W takim wypadku instytucje musiałyby się zwracać o wyjaśnienie wątpliwości jedynie do jednostek łącznikowych.

Art. 5 ust. 3: Pozostawienie komisji administracyjnej sześciu miesięcy na uzgodnienie poglądów między dwoma lub kilkoma instytucjami z dwóch lub kilku państw nie wydaje się stanowić ułatwienia i usprawnienia koordynacji między systemami zabezpieczenia społecznego. Ten termin jest przesadnie długi. EKES wzywa do wprowadzenia zapisu, zgodnie z którym rozpatrzenie wniosku, włącznie z wszystkimi procedurami administracyjnymi między instytucjami, nie może trwać w sumie dłużej niż trzy miesiące.

5.5 Artykuł 8: Ustalenia administracyjne między dwoma lub więcej państwami członkowskimi

W ramach tego artykułu upoważnia się państwa członkowskie do zawierania ze sobą wspólnych porozumień, o ile takie porozumienia nie naruszają praw beneficjentów. W celu zagwarantowania beneficjentom przejrzystości i pewności prawnej EKES postuluje zgłaszanie i deponowanie tych porozumień w Komisji. Umieszczenie wykazu takich porozumień w jednym z załączników do rozporządzenia wykonawczego dodatkowo zwiększyłoby pewność prawną.

5.6 Artykuł 11: Określanie miejsca zamieszkania

Do celów określenia miejsca zamieszkania w art. 11 ust. 1 lit. a) — e) równoważnie traktuje się obiektywne fakty i dobrą wolę osoby jako kryteria podejmowania decyzji. Zdaniem EKES-u określanie miejsca zamieszkania powinno opierać się w pierwszej kolejności na obiektywnych faktach. Jedynie w przypadkach, w których nie jest to możliwe, określanie miejsca zamieszkania powinno odbywać się na podstawie wyrażonej woli, a zatem w formie podrzędnego kryterium w ust. 2.

EKES wyraża również wątpliwość, czy badanie indywidualnych powodów zmiany miejsca zamieszkania nie stanowi niedopuszczalnej ingerencji w sferę życia prywatnego obywateli.

5.7 Artykuł 12: Sumowanie okresów

Art. 12 ust. 3 stanowi, że w przypadku zbiegu okresu z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego w jednym państwie członkowskim z okresem z tytułu ubezpieczenia dobrowolnego w innym państwie członkowskim, uwzględnia się tylko okres ubezpieczenia obowiązkowego. Zdaniem EKES-u w żadnym wypadku nie może to prowadzić do utraty ewentualnych składek wpłaconych z tytułu ubezpieczenia dobrowolnego. W odniesieniu do takich przypadków w rozporządzeniu wykonawczym należy zawrzeć przepis stanowiący, iż zapłacone składki są zwracane ubezpieczonemu z zabezpieczeniem ich wartości.

5.8 Artykuł 16: Procedura wykonywania przepisów art. 12 rozporządzenia 883/2004

W odniesieniu do delegowania pracowników wzywa się pracodawców do poinformowania o tym uprzednio „w miarę możliwości” właściwej instytucji. EKES wzywa do skreślenia zwrotu „w miarę możliwości”, ponieważ dopuszcza on zbyt szeroki zakres interpretacyjny.

Należy zapewnić, że instytucja jest zasadniczo informowana z wyprzedzeniem, co umożliwi zagwarantowanie ubezpieczonym pewności prawnej w przypadkach oddelegowania oraz pozwoli im uniknąć problemów w razie wystąpienia przypadku ubezpieczenia, jeżeli instytucja w państwie członkowskim oddelegowania nie jest odpowiednio poinformowana.

5.9 Artykuł 21: Obowiązki pracodawcy

Zgodnie z art. 21 pracownik może przejąć obowiązek płacenia składki na zabezpieczenie społeczne, o ile pracodawca nie ma siedziby w państwie członkowskim, którego ustawodawstwo ma zastosowanie do tego pracownika. Pracodawca musi to uzgodnić z pracownikiem.

Zdaniem Komitetu ważne jest, by odpowiedzialność w każdym wypadku spoczywała na pracodawcy. A zatem możliwość przeniesienia obowiązku płacenia składki nie może prowadzić do przerzucenia ciężaru ewentualnych składek ze strony zleceniodawcy na pracownika i zmniejszenia w ten sposób jego wynagrodzenia netto. Pracownik powinien otrzymać od pracodawcy zwrot pełnej wysokości ewentualnych składek, do których płacenia pracodawca jest zobowiązany.

W celu wyeliminowania niepewności prawnej EKES wzywa, aby porozumienie, o którym mowa w art. 21 ust. 2, było obowiązkowo zawierane w formie pisemnej. Zdaniem EKES-u należy wyraźniej podkreślić zobowiązanie pracodawcy do zgłaszania takowego porozumienia właściwej instytucji. Tego typu informacja powinna być przekazywana niezwłocznie (w określonym krótkim terminie) i w formie pisemnej.

5.10 Artykuł 25: Pobyt w innym państwie członkowskim niż właściwe państwo członkowskie

Art. 25 lit. A pkt 1 wymaga, by na potrzeby pobytu w państwie członkowskim innym niż właściwe państwo członkowskie wystawiany był dokument potwierdzający uprawnienie do świadczeń rzeczowych. Zdaniem EKES-u należy jasno stwierdzić, że wymagania te spełnia europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego i nie potrzeba żadnych dodatkowych zaświadczeń. Gdyby w przyszłości pojawiła się jakaś inna forma dowodu, wówczas zawsze jeszcze można zmienić brzmienie tego artykułu.

Ze względu na użyte sformułowanie jest niejasne, czy zgodnie z art. 25 lit. B ubezpieczonemu przysługuje prawo wyboru, czy ubiegać się o zwrot kosztów w instytucji miejsca pobytu, czy też w instytucji właściwej.

5.11 Artykuł 26: Planowane świadczenia zdrowotne

Sformułowanie użyte w art. 26 lit. B: „Ponoszenie finansowych kosztów świadczeń rzeczowych w ramach planowanych świadczeń zdrowotnych” zdaniem Komitetu może prowadzić do błędnej interpretacji, dlatego wymaga uzupełnienia. Zachowując intencję Komisji, EKES proponuje sformułować początek tego ustępu w następujący sposób: „Jeśli zostało wydane zezwolenie i ubezpieczony pokrył koszt samodzielnie, koszt świadczeń ponosi instytucja właściwa przy zastosowaniu najwyższej stawki, wypłacając taką kwotę ubezpieczonemu...”

W przeciwnym wypadku wspomniany ustęp można by interpretować, że instytucja właściwa zwraca koszty instytucji wykonującej, a ubezpieczony dochodzić może później wypłaty różnicy, jaka ewentualnie by pozostała. Nie to jest intencją ponoszenia kosztów w ramach planowanych świadczeń zdrowotnych.

5.12 Artykuł 88: Zmiana załączników

Jak już wspomniano w ust. 4.5, w obecnie jeszcze pustym załączniku XI, uzgadnianym na forum Rady równoległe do rozporządzenia wykonawczego, państwa członkowskie zapiszą określone procedury dotyczące stosowania szczególnych przepisów krajowych. Państwa członkowskie próbują w ten sposób utrzymać niektóre przepisy krajowe. Ze względu na możliwość zawierania licznych pozycji załącznik XI stanowi delikatną część rozporządzenia 883/2004.

Komitet opowiada się za ścisłym przestrzeganiem zasady konieczności w odniesieniu do wpisów do tego załącznika. EKES wyda w tej sprawie odrębną opinię.

5.13 Artykuł 91: Przepisy końcowe

Jak już wspomniano w ust. 4.4, wobec znaczenia, jakie dla obywateli ma jak najszybsze wdrożenie rozporządzenia wykonawczego, EKES wzywa państwa członkowskie do określenia wyraźnego terminu, do którego należy zakończyć prowadzone w Radzie negocjacje dotyczące rozporządzenia wykonawczego. Przyjęcie takiego uzgodnionego politycznie terminu było również rozsądne i możliwe w przypadku europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego. Rozporządzenie 883/2004 powinno wejść w życie możliwie szybko.

Bruksela, 26 października 2006 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitrios DIMITRIADIS